

V I E N Y B Ė

70-ti M. 42 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1956 M. SPALIO (OCTOBER) 31 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 10 c.

VENGRAI SAVO TAUTOS ISTORIJA RAŠO KRAUJU

Paskiausios žinios iš Vengrijos sako, kad sukilimas, kuris ten vyko šešias dienas ir kuriame žuvę tūkstančiai žmonių, atrodo, verčia komunistus taikintis. Titoistinio tipo premjeras Imre Nagy, kalbėdamas per radiją, pareiškė, kad Sovietų kariuomenė apleidžianti Budapeštą ir kad visų nekenčiamą slaptąją policiją likviduojama. Be to, jis pranešė, kad jau tariamasi dėl Sovietų kariuomenės pasitraukimo iš Vengrijos.

Toliau kalbėdamas, Nagy atvirai pasakė, kad sukilėliai laimėję ir kad bus patenkinti visi jų reikalavimai, reikšmingai nutylėdamas apie rinkimų, spaudos ir žodžio laisvės reikalavimą.

Jeigu galima tikėti tais pažadais, atrodo, kad vengrai ne-

Premjeras Nagy, maldaudamas sukilėlius taikintis, praneša, kad sovietų kariuomenė dabar apleisianti Budapeštą, o vėliau visą Vengriją.- Sukilėliai kontroliuoja 10 provincijų. - Septynios divizijos ruošiasi į Budapeštą.

veltui bus kovoję. Visas pasaulis pripažįsta, kad šis sukilimas – vengrų tautos istorijos rašymas krauju.

Šiuos žodžius rašant, kovos Budapeste ir kituose penkiuose Vengrijos miestuose apimusių. Budapesto radijas skelbia, kad valdžia įsakiusi savo ir rusų kariuomenei nešaudyti į sukilėlius, jeigu tik pastarieji nešaudysią.

Ar sukilėliai, kurie iš 25 Vengrijos provincijų, kontroliuoja dešimt, priims komunis-

tų taikos sąlygas, tai dar klausimas. Nagy, kuris atvirai priims komunistų taikos sąlygas, tai dar klausimas. Nagy, kuris atvirai pripažino, kad sukilėliai laimėjo ir maldavo taikintis, nežadėjo pasitraukti iš vyriausybės. Tuo tarpu sukilėlių radijas, kuris taip pat praneša apie laimėjimus ir Sovietų kariuomenės traukimąsi iš Budapesto, sako: „Jeigu paaiškės, kad Nagy buvo tas, kuris šaukėsi rusų kariuomenės pagalbos, jis turės pasitraukti...“

Pažymėtina, kad premjeras Nagy sutiko patenkinti sukilėlių reikalavimus tik tada, kai pastarieji pasiuntė ultimatumą ir žadėjo žygiuoti į Budapeštą...

„Laisvės radijas“ iš Gyöer (Austrijos pasienyje) praneša, kad „septynios vengrų divizijos pasiruošusios žygiuoti į Budapeštą“ ir kad medicinos pagalba iš užsienio jau pasiekusi sukilėlius.

Sukilimas, kuris, atrodo, buvo gerai organizuotas, pirmiau-

sia užsiliepsnojo Budapeste. Netrukus jis persimetė į kitas Vengrijos provincijas. Kariuomenės ir policijos jėgos, išskyrus valstybės saugumo dalinius, tuojau perėjo į sukilėlių pusę. Net atskiri rusų kariuomenės būriai padėjo sukilėliams.

Komunistų valdžią, sukilimo pradžioje sudarė buvęs Stalino priešas Imre Nagy, per radiją pasiūle sukilėliams padėti ginklus, žadedamas jiems amnestiją. Sukilimui vykstant toliau, iš komunistų partijos vadovybės buvo pašalintas Erno Gero ir pakeistas „titoistu“ Janos Kadar. Bet ir tai nepaveikė sukilėlių. Tada Nagy į valdžią įsileido aiškius komunizmo priešus, Zoltan Tildy ir Bela Kovacs. Bet ir šios komunistų nuolaidos sukilėliams nepadarė įspūdžio.

Prezidentas Eisenhoweris, lankydamasis New Yorke, spalio 25 d. priėmė tautinių grupių atstovus. Iš kairės į dešinę: (priklaupę) Michael Piznak (ukrainietis), George Chiotas (graikas), Vernon Callian (armėnas), (pirmoj eilėj) George Novitsky (rusas), Regina Didyk (lenkė), pulk. Walter E. Bligh, Prezidentas Eisenhoweris, James Fusscas, Wilbur Pyn (kinas),

Joseph Caras, (stovi) V. S. Pavach (jugoslavas), Noel Pinault (prancūzas), Michael Peters (čekas), Jackson Heights, Tibor J. Bebek (vengras), Paul Bishop (slovakas), Alfred Kierschner (vokietis), William J. Drake-Dragūnas, (lietuvius) ir Andrew Green (švedas).

PER RADIJĄ Į LAISVĘ!

Jau 15 metų
STOIS WEVD
1330 KIL.
97.9 MEG. (FM)
ŠEŠTADIENIAIS
Nuo 1 - 2 v.p.p.

DIREKTORIUS
IOHANNAS J. STUKAS
1264 White Star Hillside A.D.
Waverly 6-3325

BENEDICT J. SCHEGAUS
Real Estate & Insurance

OFISAS NAUJOJE VIETOJE:
 152-08 84th DRIVE JAMAICA 32, N. Y.
 Telefonas: AX 7-0990

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVI!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAČIAI

322 UNION AVENUE
 BROOKLYN 11, N. Y.
 Tel. EVergreen 7-2089

TRAUN'S BAR

RESTORANAS IR BARAS
 AUGUST TRAUN, savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street
 Philadelphia, Pa.
 Telefonas PO 5-9785

FRANK NARBUTAS

NAMŲ DAŽYTOJAS
 IR DEKORATORIUS

Turįs 15 metų patyrimą ir apdraudą šioje srityje.

Darbas visada atliekamas rūpestingai ir gerai

115-53 NEWBURG ST., ST. ALBANS 12, N. Y.
 Telefonas: LA 5-4292

UŽ KĄ BALSUOTI ?

Mūsų balsai gali nulemti Lietuvos bylą

Visi lietuviai — Amerikos piliečiai — prezidentinių rinkimų išvakarėse, be abejo, kelia klausimą, kam atiduotas balsas bus naudingesnis ne tik Amerikos gerovei, bet ir Lietuvos bylai. Savaime aišku, kad Amerikos lietuvių balsai negali nulemti Lietuvos bylos. Bet būtų klaida manyti, kad į "lietuviškus balsus" mums nereikia kreipti jokio dėmesio. Juk rinkimų rezultatams nulemti užtenka tik vieno balso. Ir jei mes mokėsime veikti taip, kad mūsų balsas būtų aiškus, tai tuo balsu mes galime daug laimėti visiems Lietuvos reikalams.

Adv. A. A. Olis

Amerikos lietuviai iki šiol dėl įvairių priežasčių nepakankamai domėjosi Amerikos vidaus politikos gyvenimu. Visi buvome apimti kaž-kokio abejingumo ir nepasitikėjimo savimi. Ir ne daug kas iš mūsų yra parodęs drąsos ir pasiryžimo įsijungti į amerikiečių politinę veiklą: įsigyti ten įtakingesnę vietą ir tuo būdu sutvirtinti "lietuviškų balsų" reikšmę. Dabar, kada lietuvių balsuotojų eilės gerokai pasipildė ir kada gerokai padaugėjo žmonių, kurie jau gali atlikti sudėtingesnius politikos darbus, reikėtų, kad visur, kur tik yra bent keliasdešimt lietuvių, jie telktųsi į politinius vienetus. Taip susitelkę, jie galėtų sukelti amerikiečių — politikos žmonių dėmesį. Nemanykime, kad iš karto šioj srity pasieksime savo tikslą. Ne, bet palengva ir kantriai tuo keliu eidami, po kelių ar keliolikos metų patys stebėsime rezultatus. Tik, žinoma, nelaukime, rankas susidėję. Pradėkime jau dabar. Chicago lietuviai jau parodė savo iniciatyvą. Jie sudarė atitinkamą III. Lietuvių Respublikonų Komitetą, kurs telks lietuvių

bėms neparodžius pasipriešimo prieš Sovietų siekimus Lietuvoj. Tos skriaudos dabar ne taip lengvai atitaisomos.

Tik 1952 metais Respublikonams, laimėjusiems Jungt. Val. Kongreso kontrolę, buvo duota Kersteno Kongresiniam Komitetui galimybių oficialiai ištirti Lietuvai padarytą skriaudą. Bet 1954 metais Demokratams perėmus Kongreso Komitetą, nebuvo leista Kersteno Komiteto nebaigtus darbus tęsti toliau. Bet prezidentas Eisenhoweris ir toliau pasilieka su nusistatymu, kad Amerika sieks pavergtų tautų išlaisvinimo. Toks jo nusistatymas mums lietuviams yra ypatingai brangus, ir mes jį turime įvertinti. Jis yra naudingas Lietuvai ir Amerikos lietuviams, siekiant pilnos laisvės Lietuvos kraštui. Todėl prezidento Eisenhowerio ir jo administracijos rėmimas yra būtina sąlyga, kad mes galėtume daugiau patarnauti Lietuvai; kad galėtume palaikyti savo viltis ir stiprinti pastangas Lietuvai išlaisvinti.

Nežiūrint, katros partijos šalininkas bebūtų, balsuojantis lietuvis turėtų atiduoti savo balsą už tokią valdžią, kuri yra parodžiusi daugiau supratimo lietuviškiems reikalams. Respublikonų valdžia, vadovaujant prezidentui Eisenhoweriui, mums — Amerikos lietuviams — buvo palanki, pritarianti ir padedanti. Atidavę už ją savo balsus ir išrinkę prezidentą Eisenhowerį antram terminui, galime būti tikri, kad Lietuvos laisvinimo byla nebus pamiršta Washington.

balsus ir ieškos būdų pakelti jų vertę.

Kai lapkričio 6 d. eisime balsuoti, žinokime, kad mūsų balsai papildo vieno ar kito prezidentinio kandidato gautą balsų skaičių. Ir mums nėra vis tiek, ar mūsų balsai nueis bet kokiam prezidentiniam kandidatui. Per keturis metus mes turėjome geros progos palyginti Amerikos prezidentus; palyginti administracijas ir pažinti jų skirtumus. Per keturis metus prezidentas Dwight D. Eisenhower daug kartų yra įrodęs, jog respublikonų administracijai rūpėjo ne tik šio krašto gyventojų, bet viso pasaulio žmonių gerovė, jų laisvė ir jų taika. Prezidentas Eisenhoweris pakartotinai yra parodęs gilų supratimą Amerikos lietuvių jausmų ir jų susirūpinimo pavergtos Lietuvos likimu. Jis yra atvirai pasisakęs už Sovietų pavergtų tautų išlaisvinimą, už pagalbą joms, už jų rėmimą ir už jų naują įsijungimą į laisvų tautų ir valstybių šeimą.

Mūsų tėvų kraštui buvo padarytos didelės skriaudos, ankstybesnėms Amerikos vyriausy-

ŠEŠTADIENI, LAPKRIČIO 3, 1956

LIETUVIŲ SPORTO KLUBO

RENGIAMAS TRADICINIS - GRANDIOZINIS

RUDENS BALIUS

GRAND PARADISE SALESE

320 GRAND STREET,

BROOKLYN 11, N. Y.

Įdomi ir įvairi programa

SOKIAMS GROS JOE THOMAS ORKESTRAS, PALYDINT REF. J. NAKUTAVICIUI

Pradžią: 8:00 val.

Biletai: \$2.00. Moksleiviams ir kariams — \$1.50

Bilietus galima įsigyti pas p. J. Ginkų ir L.S.K. valdybos narius

MALONIAI KVIEČIAME VISUS IR VISAS

DABAR

Jie pajudino žemę
Ne pirmąsyk sukyla
Nacionalizmo sėkla
Vengrija ir vakarai

Vyrai, pajudinkime žemę...

Tai šūkis, kurį vengrai paskleidė, sukildami prieš Habsburgų valdžią.

Ir jeigu ne rusų kariuomenės pulkai, atskubėję į pagalbą austrams, tada vengrai būtų laimėję.

Su tuo patim šūkiu šiandien, kaip ir praėjusio amžiaus viduryje, vengrai kovoja dėl laisvės.

Bet, likimo ironijai, dabar, kaip ir tada, 1848 metais, vengrams tenka kovoti su tais pačiais priešais.

Komunistai, kaip ir tada austrai, be rusų pagalbos nepajėgia užgesinti Vengriją apėmusio tautinės revoliucijos gaisro.

Ir atrodo, kad tas kraujas, kuriuo dabar laistomos Vengrijos miestų gatvės, neveltui laistomas.

Mirdami dėl savo laisvės, vengrai mirėta ir dėl visų kitų, komunistų pavergtų, tautų laisvės.

Todėl ir tas šimto metų senumo šūkis – Vyrai, pajudinkime žemę – tebėra gyvas mūsų visų, ne vien vengrų, širdyse.

Abejotina, ar Vengrijos patriotai atsilaikys prieš Maskvos jėgas.

Bet, kaip jau sakytą, ne pirmąsyk sukylama prieš okupantus Vengrijoje.

Tūkstančio metų raidoje, vengrams teko kovoti su mongolais, turkais, austrais ir rusais.

Bet vengrai, kuriems istorijos apyaušryje buvo lemta atsiskirti nuo savo brolių suomių ir estų, tebėra ten, kur buvo. Ir jeigu Dunojus, kuris nekartą buvo nudažytas šitos didvyriškos tautos sūnų krauju, galėtų kalbėti, daug, daug ką pasakytų... Vengrai, kovodami dėl savo krašto laisvės, daugiau yra pralaimėję, negu laimėję.

Todėl ir šis sukilimas prieš „neapkenčiamą rusų valdžią“ nėra paskutinis jų sukilimas.

Vengrai, kaip ir kitos komunistų pavergtos tautos, anksčiau ar vėliau, bus laisvi kurti savo laimę.

Vengrijos įvykiai, kurie savo žiaurumu nustelbė prancūzų savaitės įvykius Lenkijoje, rodo – ką?

Tai rodo, kad Tarybų Sąjungos imperija, nepajėgia suvirškinti tautų, kurias ji antrojo pasaulinio karo pabaigoje apžiojo.

Net to paties Markso filosofijos išpažintojų valdomos valstybės, kaip Jugoslavija ir Lenkija, nenori klausyti Kremliaus įsakymų.

Ir jeigu ne mechanizuotos divizijos, kurias Maskva išdėstė nuo Bugo iki Elbės upių ir nuo Baltijos iki Adrijos jūrų, tos tautos būtų seniai sukilusios.

Nacionalizmo diegas, pradūręs marksistinio kepalą plūtą, atrodo, nesulaikomai kyla, auga ir stiprėja.

Kas 1948 metais įvyko Jugoslavijoje ir kas dabar vyksta Lenkijoje ir Vengrijoje, yra tik pradžia to, kas dar turės įvykti Pabaltijio kraštuose, Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje ir Albanijoje.

„Nesulaikysi upės bėgimo“, anot Maironio.

Dabar kyla klausimas, ko Vengrijos kovotojai gali tikėtis iš vakarų.

Beveik nieko, išskyrus žodinę intervenciją, kuri jau reiškiasi Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje.

Išskyrus simpatiją ir ekonominę pagalbą pažadus, Jungtinės Valstybės, dabar užimtos rinkimų kampanija, nieko negali duoti nei kovojančiai Vengrijai, nei kitiems iš Maskvos orbito mėginantiems ištrūkti satelitams.

Dar mažiau jiems gali padėti prancūzai su angliais, patys iki ašų paskendę kovoje su kylančiu arabų nacionalizmu.

Vienas dalykas, kuriuo dabar vakariečiai guodžiasi, tai – kad karo atveju Tarybų Sąjunga negalėtų pasitikėti satelitų jėgomis.

Kiek tai liečia Lietuvą, Latviją ir Estiją, apie jas net rinkimus išsizioję laimėti politikai dabar nieko nekalba.

Neveltui sakoma, kad valstybininkams rūpi būsimosios kartos, o politikams – būsimi rinkimai...

Na, bet pamėginkite šiais demokratijos laikais atskirti vieną nuo kito.

Mozas Typliova

Kaip Napoleonas, nepaėmęs Maskvos, grįžo atgal, taip Chruščiovas – priešingai – nepaėmęs Varsuvos, grįžo atgal į Maskvą. (Pagal Meissonier, tik iš antro galo).

Sovietinė sistema (2)

KAIP TOLI PAŽENGĖ ATODRĖKIS?

Sovietinio režimo švelnėjimas prasidėjo 1948 metais.- Nebuvo ko daugiau suimti!- Palengvėjimą pirmieji patyrė kalinių lavonai.- Laisvėje sušvelnėjimas pirmiausiai išaukė norą skirtingai pasipuosti...

Racionalizacija stovyklose

1948 m. anglas George Orwell parašė savo pagarsėjusią satyrą „1948 metai“, kurioje bandė atspėti prie kokio absurdiško nežmoniškumo tais metais prieš sovietinis režimas. Kurį laiką atrodė, kad Orwellis pasirodys esąs teišsus. Iš dabar vis gausiau grįžtančių sovietų koncentracinių lagerių kalinių apklausinėjimo tačiau galima spręsti, kad iš tikro sovietinės sistemos žiaurumas savo kulminacinį punktą peržengė jau 1948 metais. Prasidėjęs tada švelnėjimo procesas paspartėjo po Stalino mirties.

1948 metais būklė buvo tokia, kad nauji platesnio masto suėmimai ir trėmimas į Sibirą būtų nebepakeliama našta sovietiniam ūkiui – vadinamam „laisvam“ sovietų ūkiui truko darbo rankų. Todėl kalinių srovė į NKVD stovyklas pradėjo mažėti, o stovyklose sėdinčiais pradėta daugiau rūpintis. Tais pačiais 1948 m. įvyko ir pirmas didesnio masto kalinių sukilimas Vorkutos srityje.

Nuo to laiko gyvenimas stovyklose pradėjo gerėti. Politiniai kaliniai buvo atskirti nuo kriminalinių. Tai buvo padaryta, kad politinius nubausti, tačiau praktikoje pasirodė, kad tas atskirimas žymiai palengvino politinių kalinių padėtį, kurie iki to laiko kriminalistų buvo išnaudojami.

Nesulaukdamas naujų kalinių transportų, stovyklų administracijos daugiau pradėjo rūpintis kalinių sveikata. Kad pakelus darbo našumą kaliniams pradėtas mokėti atlyginimas. Pvz. mechanikas anglies kasyklose mėnesiui uždirbdavo 1954 metais apie 1,100 rublių mėnesiui, iš kurių pusė būdavo persiunčiama kaip atlyginimas... MVD (vidaus reikalų ministerijai), apie 300 rublių buvo išskaičiuojama už išlaikymą stovykloje ir

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

likutis apie 180-220 rublių pervežamas į kalinio sąskaitą.

Bet patys pirmieji palengvėjimą pajuto kalinių... lavonai. Iki 1949-50 metų stovyklose mirusieji buvo bendrai suverčiami į duobes ir užkasami. Nuo tų metų naujom darbo jėgom pradėjus mažėti, lavonai buvo laidojami individualiai ir dėl kiekvienos mirties reikėdavo surašyti atskirą protokolą, kurio nuorašai buvo siunčiami aukščiau. Mirtingumas pradėjo mažėti.

Laisvas dirba daugiau už kalinį

Įdomu, kad režimui sušvelnėjus, ypač po 1952 metų, neramumai stovyklose pradėjo didėti. Kartu atėjo naujos lengvatos. Panaikinti korespondencijos su giminėmis suvaržymai.

Eilė įmonių, kurios naudojos kalinių jėga, iš MVD žinios perėjo kitų ministerijų ir žinybų žinion. Kadangi tos už kalinių darbą turi mokėti MVD tiek pat, kiek už laisvų darbininkų darbą, jom nebuvo jokio intereso naudotis kalinių darbu. Jos pradėjo spausti Maskvą darbininkus iš stovyklų amnestuoti, o kad jie negrįžtų į savo kilmės kraštus, tos žinybos stengėsi sudaryti Sibire tokias gyvenimo sąlygas, kurios viliotų ten pasilikti. Šiais metais kai kur jau yra tokia paradoksalė padėtis, kad kaliniai gavę naujus rūbus, savo senus nudėvėtus skarmalus siunčia namo – į kolchozus, kur vargas yra dar didesnis!

Šiuo laiku kaliniai iškalėję trečdajį savo bausmės – normaliai jie būna nubausti po 25 metus – gali jau prašytis pa-

(Nukelta į 9 psl.)

Sovietų piliečiai nori išmėginti laisvę apsirėngdami, kad ir nežmoniška, bet kitoniška. Tai rodo ši žurnalo karikatūra.

PASAULYJE

* Valstybės sekretorius Dulles pareiškė, kad Amerika duosianti ekonominės pagalbos visiems tiems Sovietų Sąjungos satelitams, kurie taps tikrai nepriklausomi nuo Maskvos.

* Lenkijos kariuomenės laikraštis reikalauja pašalinti iš armijos kai kuriuos nepatikimus Gomulkos valdžiai karininkus. Straipsnyje betgi nieko nesakoma apie maršalo Rokossovskio pašalinimą.

* Maskvos spauda ir radijas kaltina Ameriką ir kitas vakarų valstybes, organizavusias ir finansavusias sukilimą prieš Vengrijos komunistų valdžią.

* Lapkričio 1 d. panaikinamas Hyderabadas, viena didžiausių kunigaikštinių Indijos valstybių, gyvavusių pusterčio šimto metų. Šios musulmoniškos valstybės teritorija, pagal etninį principą, išdalinama kitoms Indijos valstybėms.

* Keletas šimtų Indonezijos sukilėlių, kurie reikalauja grąžinti musulmoniškos valdžios, Bandungo srityje sudegino 100 namų ir nužudė keturis kareivius.

* Jugoslavijos ambasadorius Maskvoje, Veljko Micunovič išskrido į Belgradą. Prieš išskridamas, ambasadorius turėjo ilgą pasikalbėjimą su Nikita Chruščiovu. Manoma, kad jo kelionė į Belgradą yra susijusi su įvykiais Lenkijoje ir Vengrijoje.

* Nemažas skaičius vengrų, iki šiol gyvenusių Vakarų Vokietijoje, išvyko į Vengriją „padėti laisvinti kraštą“.

* Lenkų krikščionių demokratų sąjūdžio tremtyje pirmininkas Karol Papiel, Paryžiuje pareiškė, kad krikščionys demokratams pasirodę pradėti derybas su dabartine Varšuvos vyriausybe dėl laisvų rinkimų organizavimo Lenkijoje.

* Ispanų poetas Juan Ramon Jimenez gavo Nobelio literatūrinę premiją.

* Jordanas pasirašė su Egiptu karinę sutartį, pagal kurią abiejų kraštų jėgos būsiančios va-

dovaujamos egiptiečių generolo Abdel Hakim Amerk. To paties generolo vadovybėje yra ir Seudo Arabijos kariuomenė.

* Prancūzams suėmus penkis Alžyro sukilėlių vadus, skridusius iš Maroko į Tunisą, neramumai plečiasi Š. Afrikoje. Marokas ir Tunisas žada nutraukti diplomatinis santykius su Prancūzija. Maroke, vien Meknes mieste, išžudyta 60 prancūzų.

* Jordano karalius Husseinas pavedė sudaryti naują vyriausybę tautinės socialistų partijos vadui Suliman Nabulsi.

* Tarp Indijos ir Tibeto įsteigta nuolatinė oro susiekimo linija.

* Į Prancūzijos ambasados rūmus Damasko, Sirijoje, mesta bomba. Nukentėjusių nėra ir pastatui nuostolių nepadaryta.

* Tarp 1955 m. liepos 1 d. ir 1956 m. birželio 30 d. Amerikos senatoriai įvairioms kelionėms po užsienio valstybes išleido 168,488 dolerius.

* Egipto vyriausybė svarsto sumanymą praveisti išilgai Suez kanalo vamzdžius, kuriais būtų tiekiami aliejus iš arabų kraštų.

* Apie 500 vengrų Buenos Aires, Argentinoje, užpuolė Sovietų Sąjungos ambasados rūmus ir išdaužė langus.

KONKURSAS CHORO DAINAI PARAŠYTI

Lietuviškos dainos ūgdymui, didelis muzikos meno gerbėjas, Steponas Bučnys, gyv. Dayton, Ohio, paskyrė \$150.00 premiją už parašymą originalios ir nuotaikingos dainos mišriam ar vyrų chorui su solo vyro balsu. Su pritarimu ar a capella, ne trumpesnę 120 taktų. Teksto pasirinkimas laisvas. Kūrinys turi būti pasirašytas slapyvardžiu ir tikroji autoriaus pavardė ir adresas turi būti įdėti į atskirą užklijuotą voką. Prisiųsti ne vėliau 1957 metų vasario 16 d. sekančiais: J. Žilevičius, 230 Inslee Place, Elizabeth 1, N.J.

... Tas kelelis, kur pro kryžių ejo.

PAVERGTOS TAUTOS REIKALAUJA ATSTATYTI POLITINES LAISVES

Lenkai ir vengrai išreiškė šimto milijonų sovietų pavergtų europiečių nuotaikas ir reikalavimus

Ryšium su įvykiais Lenkijoje ir Vengrijoje Pavergtųjų Jungtinių Tautų Bendrųjų Reikalų Komitetas spalio 24 priėmė tokį pareiškimą:

Nuvainikavus Staliną ir tarp pačių vadovujančių komunistų prasidėjus nesutarimams, vis labiau ryškėjo pavergtųjų Europos tautų nuolatinio priešiško sovietinei kontrolei ir komunistinei valdžiai drąsa bei įtampa. Poznanės įvykiais prasidėjęs Lenkijos atsipalaidavimas nuo Sov. Sąjungos ir pastarieji vengrų tautos nuotaikų prasiveržimai yra ne tik pavergtųjų tautų reakcijos dramatinis pasireiškimas prieš sovietinį jungtį ir prieš nusiaubusį Centro ir Rytų Europos buvusias laisvas ir klestinčias valstybes komunistinį negandą, bet sykiu tai yra ir aiški Sovietų pavergtųjų tautų gyvybinių siekimų išraiška.

Lenkų ir vengrų tautos savo šūkiu, kad tepasibaigia Sovietų viešpatavimas, savo šūkiu duonos ir laisvės išreiškė viso šimto milijonų Sovietų pavergtųjų europiečių nuotaikas ir reikalavimus.

PJT sveikina Lenkijos įvykius, kiek jie įgalina atsipa-

laiduoti nuo sovietinės kontrolės, įgalina žengti į valstybinę nepriklausomybę. PJT ta proga pabrėžia:

* Kad vien tik lenkų tauta, o ne kuri Lenkijos komunistų grupė tokią raidą valstybinės nepriklausomybės kryptimi įgalino;

* Kad lenkų kompartijoje vykstančios kovos dėl valdžios šio meto laimėtojus ir jų pastangų išsaugoti iš komunistų rankų beslystančią padėtį pasėkėmą lėmė tik jų pasisavinimas kaip tautinių šūkių bei reikalavimų;

* Pagaliau, kad nei Lenkija, nei kuri kita Sovietų pavergta valstybė nenurims, kol jų reikalavimai nebus patenkinti. Koks galingas Sovietų pavergtųjų tautų laisvės troškimas ir koks nesulaikomas jų veržimasis į nepriklausomybę, liudija heroiškos kruvinos kovos Budapešto gatvėse.

Pavergtųjų tautų reikalavimai niekada nebus patenkinti tik pusiau priemonėmis. Šių reikalavimų prasmė aiški:

Pavergtosios tautos reikalauja baigti Sovietų Rusijos viešpatavimą. To viešpatavimo galo pradžia turi būti pasišalinimas visų sovietinių karių ir policinių jėgų ir visų kitų Sovietų valdžios pareigūnų. Tas viešpatavimas galutinai pasibaigs, tik išnykus sovietinio kolonizmo paskutiniems pėdsakams.

Pavergtos tautos reikalauja duonos. Reikalauja baigti nepakeliamą ūkinio išnaudojimo bei centralizmo sistemą, teatarnaujančią Sovietų Sąjungos karo mašinai.

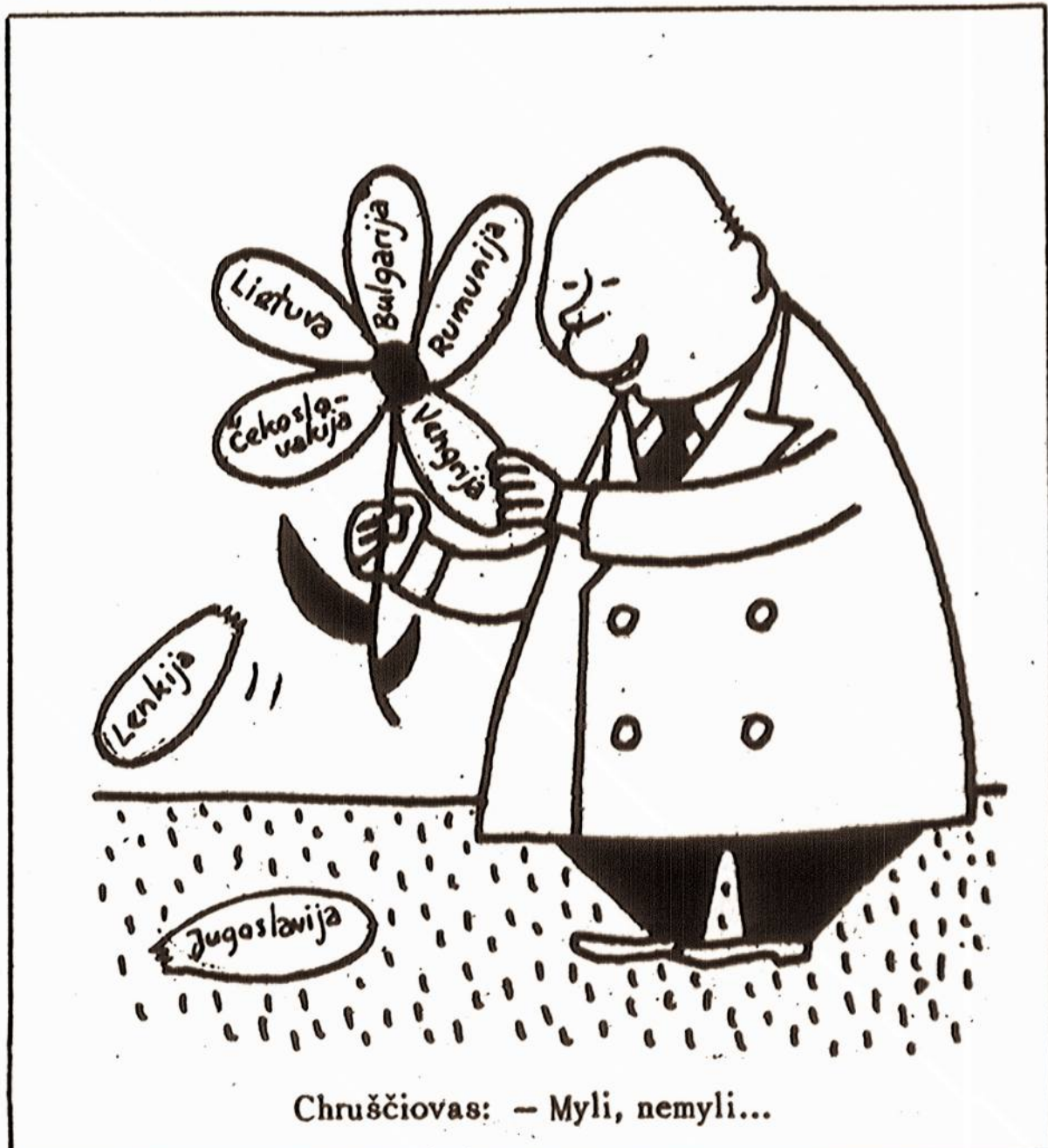
Pavergtos tautos, svarbiausia, reikalauja laisvės. Reikalauja atstatyti politines laisves ir asmens teises. Reikalauja nekludomo vykdymo nenusavinamos žmonių teisės laisvai pasirinkti sau vyriausybę, kuri juos valdytų.

Centro ir Rytų Europos tautų vardu PJT šaukiasi visų laisvojo pasaulio valstybių paramos herojiškai kovai dėl laisvės ir nepriklausomybės. PJT prašo laisvojo pasaulio valstybes nedelsiant panaudoti visas įmanomas priemones priversti Sovietų Sąjungą sustabdyti savo karių jėgų naudojimą pavergtosioms tautoms nutildyti. Vengrijos atveju ypač būtinas skubumas.

Lenkijos ir kitų Sovietų pavergtųjų kraštų augšti komunistiniai pareigūnai yra viešai pripažinę sovietinį kolonizumą ir jo neįsivaizduojamai skurdžias gyvenimo sąlygas, kuriose pavergtos tautos turi gyventi. Bet tuo pat metu Sovietų ginkluotos jėgos atvirai naudojamos Lenkijai įbauginti ir Vengrijos pasipriešinimui sugniuždyti.

Šiais savo veiksmais Sovietų Sąjunga iš naujo flagrantiskai pažeidė Jungtinių Tautų Chartą ir nusikalto agresija.

PJT tikisi, kad laisvosios valstybės, ypatingai tos, kurios karo metų ir pokarės sutarimų bei deklaracijų pagrindu turi teisę, maža to – pareigą pasirūpinti Centro ir Rytų Europos laisve ir nepriklausomybe, nepasiliks nuošaliai, kai jų geriausi kaipurie sąjungininkai yra triuškinami nelygioje kovoje dėl laisvės ir valstybinės nepriklausomybės.

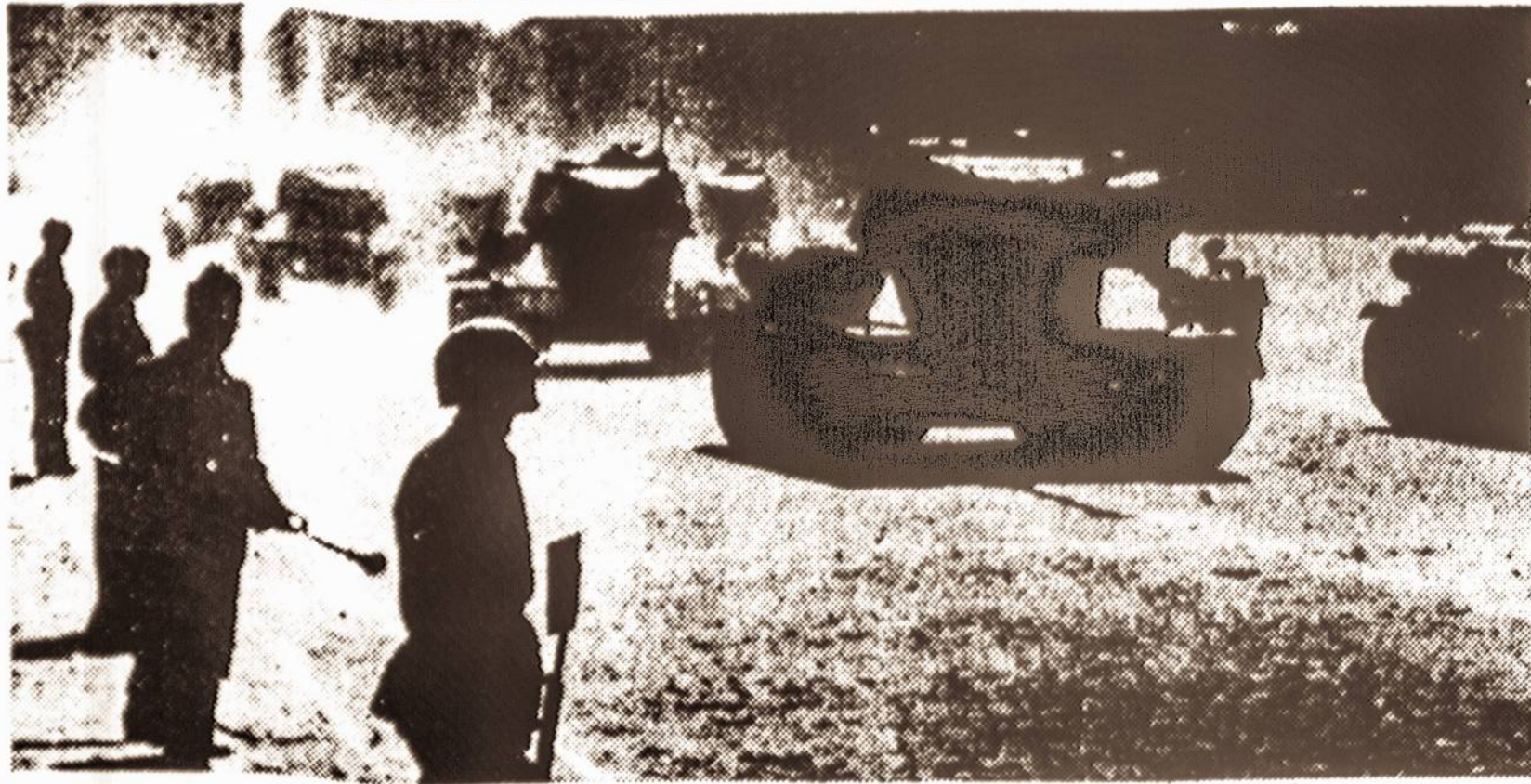

Chruschiovas: - Myli, nemyli...

AKADEMIKŲ POBŪVIS

Spalio 26 d., Piliesių Klube įvyko Tautinio Akademinių Sambūrio narių susirinkimas, kurio metu V. Zubavičienė parodė spalvotą filmą iš praėjusios vasaros sambūrio išvykos.

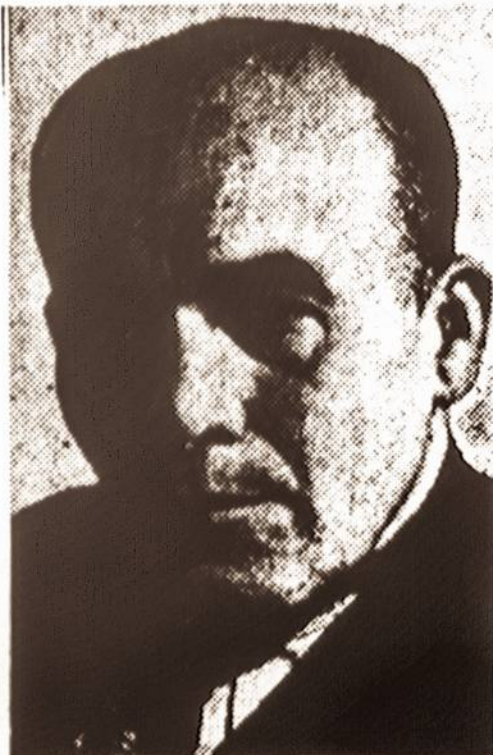
Susirinkime, be kitų klausimų, buvo gyvai diskutuota sambūrio metinės šventės rengimas, lapkr. 24 d., Piliesių klube.

PASPAULIS

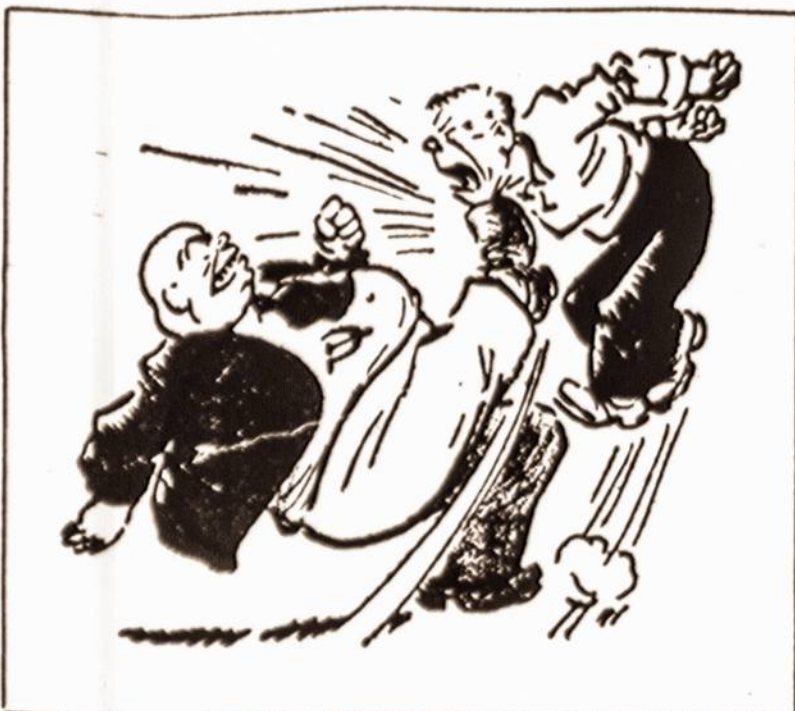

VIRŠUJE: Vengrijoje mėginimas nusikratyti Maskvos jungu privedė prie revoliucijos, kurioj žuvo keli tūkstančiai žmonių. Sukileliams malšinti, sovietai panaudojo savo tankus. Naujasis premjeras Imry Nagy turės dar daug vargo su rusais ir savaisiais.

VIRŠUJE: Sovietų imperija braška. Po Jugoslavijos, štai Lenkija ir Vengrija kratosi Maskvos jungu. Ateity Chruščiovui teks su satelitais skaitytis, kaip su lygiais, bet ne kaip su vergais. Gomulka atsisakė skristi į Maskvą derėtis, kol Lenkijoje bus rusų kariuomenė.

Chruščiovas 'auklėja' savo satelitus

Kryžkelės (6) KRYŽIUOČIAI ŠEIMININKAVO

Vytautas, susidėjęs su amžiniais Lietuvos priešais, rengėsi atgauti savo kelis kartus, kad gavus naują trintį... bet savo dievų neužmiršo.

VII

Keturioliktojo amžiaus pabaigoje didžioji Lietuvos kunigaikštystė — Žemaičiai, Aukštaičiai su Volynės ir Podolės kraštais ir kitomis žemėmis — gyveno sunkų laikotarpį. Algirdo sūnus Jogaila, savo artimųjų kurstomas, išgėdė vienas valdyti Lietuvą ir paveržė iš tiesioginio Kęstučio įpėdinio Vytauto jo tėvo palikimą — Trakų kunigaikštystę. Kaip atpildą, iš pradžių buvo pavedęs jam valdyti prie Narevo ir Bugo kraštus, bet ilgainiui atėmė ir juos.

Nuskriaustas Vytautas antrą kartą pabėgo pas kryžiuočius ir, susidėjęs su amžiniais Lietuvos priešais, jų padedamas, rengėsi atgauti savo tėviškę. Jogaila tuo tarpu karaliavo Lenkijoje ir iš Krokuvos valdė Kęstučio ir Algirdo žemes. Lietuvoje jis laikė savo vietininką, brolių Skirgailą. Bet, nepasitikėdamas ir juo, pavedė jam valdyti tik Kęstučio kunigaikštystę ir įkurdino jį Trakuose. O Vilniuje ir kitose svarbesnėse pilyse laikė mišrias įgulas su lenkais viršininkais, kurie betarpiškai klausė tik savo karaliaus.

Volynė ir Podolė buvo nuo Lietuvos kaip ir atskirtos, nes ir tas žemes jau valdė lenkai.

Matydami brolių nesantaiką, vienas po kito pradėjo atsimesti nuo Lietuvos rusų kunigaikščiai; kryžiuočiai šeimininkavo Žemaičiuose kaip namie; šiaurės Lietuvos sritis plėšė Livonijos ordino raitelių būriai, ir visur matėsi pakrikimas.

Daugumas bajorų, nepatenkinti Jogailos padaryta su lenkais Krėvos unija, pagal kurią Lietuva buvo priskirta prie Lenkijos, nepatenkinti jo vietininku, ruošė sukilimus, priešinosi svetimoms įguloms bei jų viršininkams ir, pridarę aibę nusižengimų, bėgo į Prūsus pas Vytautą, ieškojo prieglaudos pas rusų kunigaikščius. Kiti nusikaltę slapstėsi miškuose, grobė bajorų pilaites, ūkius ir užpuodinėjo kelyje pirklis.

Lietuvos didikai buvo jau pasikrikštiję, bet liaudis ir smulkesnieji bajorai, ypač Žemaičiuose, dar garbino savo senus dievus ir, vaidilų kurstomi, šiaušėsi prieš naują tikybą, naują tvarką, atėjūnus

lenkus ir kryžiuočius. Kiti, ir pasikrikštiję, grįžo prie savo tėvų tikėjimo. Neramiųjų bei nepatenkintųjų skaičius kasdien didėjo.

Vytautas, gyvendamas Prūsiose pas kryžiuočius, slapta lankėsi Žemaičiuose, siuntinėjo į Lietuvą savo žmones, kurie kurstė minias prieš Jogailos vietininką Skirgailą, prieš lenkų įgulas ir kvietė visus eiti su juo, tiesioginiu Kęstučio įpėdiniu, ir padėti jam atgauti tėvo palikimą — Trakų kunigaikštystę.

Žemaičių ir Aukštaičių liaudis ir daug bajorų buvo už Vytautą, bet ir Jogaila su Skirgaila turėjo nemažą savo šalininkų, ypač rytų Lietuvoje, kur pasikrikštiję didikai buvo apdovanoti lenkų bajorų privilegijomis ir papirkti dovanomis ir pažadėjimais.

Lietuvai grėsė baisūs tarpusavio karai ir galutinis suirimas.

VIII

Tokiu tad laikotarpiu raitelių būrys pasiekė bajoro Knystauto pilaitę. Kai atidarė vartus, svečiai suėjo vidun. Visa įgula, visi žmonės stovėjo savo vietose, pasirengę kovai.

Bajoras Knystautas pripulė prie brangiais šarvais apsikausčiusio karžygio, prilaikė jo balno kilpą ir, kai jis nusėdo nuo žirgo, žemai jam nusilenkė ir pasveikino:

— Sveikas būk, mūsų viešpatie, Kęstučio sūnau, Vytautai. Tesergsti tave Perkūnas ir visi dievai... Aš ir mano žmonės lenkiame prieš tave savo galvas ir esame paklusniausi tavo tarnai ir valdiniai.

— Alla, alla, alla, — subruzdavo rikiuotėje totoriai, pažinę viešpatį, su kuriuo kovėsi Narevo pasieniuose ir buvo jo paimti į nelaisvę; puolė jie prieš kunigaikštį kniūpsti, tuo pareikšdami jam pagarbą ir vergiškumą.

Vytautas pasisveikino su bajoru Knystautu ir įgula:

— Sveiki, vyrai!

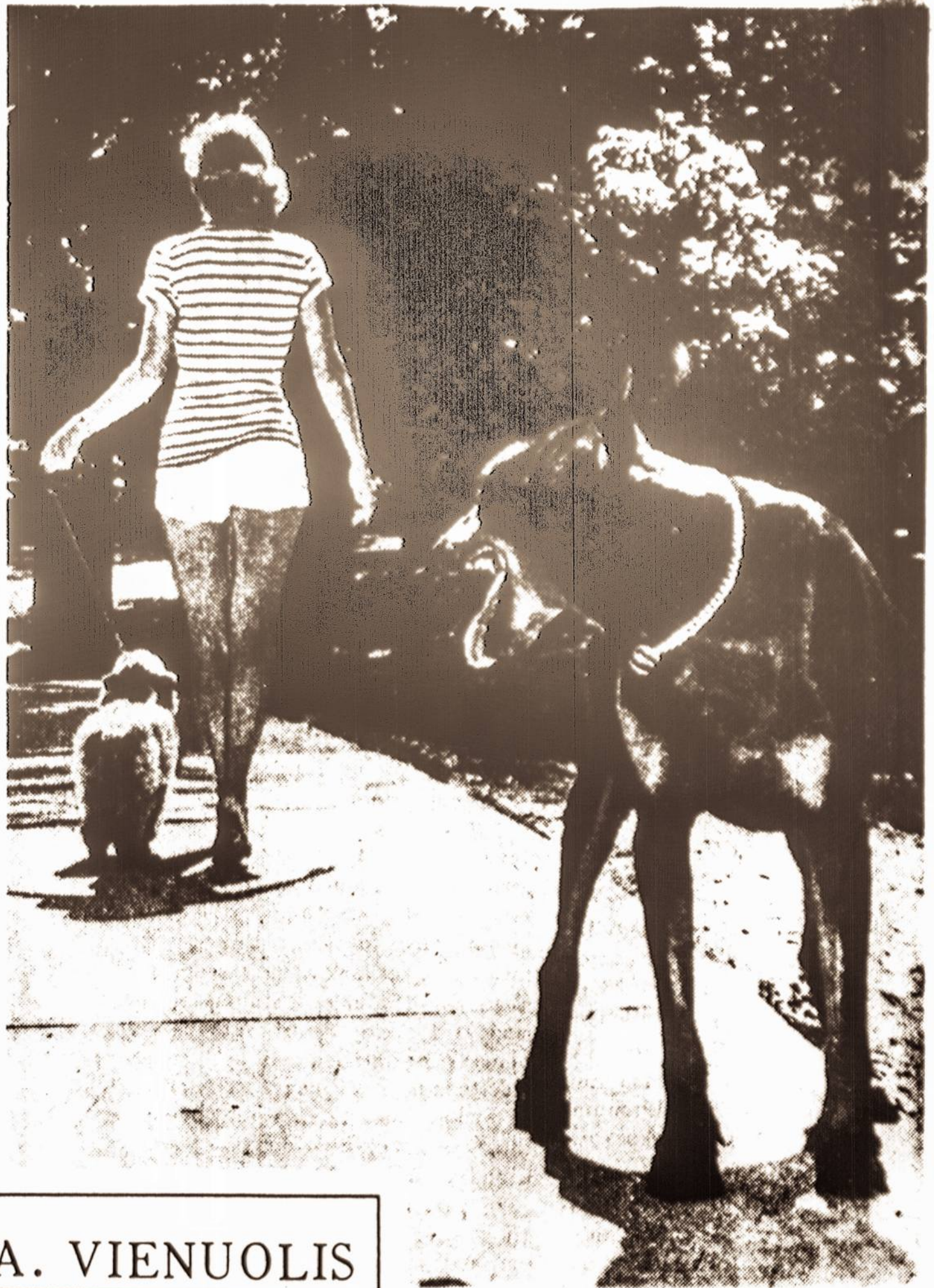
— Sveikas, mūsų valdove! — atsakė įgula ir subruzdavo: vieni žemai nusilenkė, kiti, kaip ir totoriai, puolė ant žemės. Iš už kerčių nedrąsiai pasirodė

PAVEIKSLUOSE

VIRŠUJE: Prezidentui Eisenhoweriui spalio 25 d. apsilankius New Yorke, minios žmonių gatvėse kėlė triukšmingas ovacijas.

DEŠINĖJE: Praeinant gražuolei, norisi sušvilpti...

ŽEMAIČIUOSE KAIP NAMIE... A. VIENUOLIS

tėviškę.- Lietuvai grėsė baisūs tarpusavio karai.- Žmonės krikštijosi po - Žemaičiai vis nežinojo, ar jie jau krikščionys, ar dar ne?

moterys, ir jau visi žinojo, koks svečias atsilankė į pilį.

Kunigaikštį ir penkis jo bendrus Knystautas paprašė į seklyčią, o visi kiti tuo tarpu pasiliko kieme prie savo arklių. Jais rūpintis bajoras Knystautas paliepė savo dviem sūnams, Kristijonui ir Manivydui.

Vos tik aukštieji svečiai suėjo į seklyčią, pilaitės kieme pasidarė linksma ir triukšminga; pasigirdo šūkavimai, pasisveikinimai, ir visi svečiai susirūpino, kur kuriam pastatyti savo arklių, sudėti kamanas, balmus. Vidury kiemo švaistėsi abu Knystauto sūnūs ir nurodinėjo vietas.

Kai raiteliai susitvarkė, visus paprašė į pirkimą ir pasodino už ažuolinių skobnių, ant kurių tarnai nešiojo ir dėjo valgius ir gėrimus.

Prieš vakarienę kryžiuočiai išsirikiavo, nusigrižė į Marienburgą ir, laikydami ant savo stačių kalavijų rankas, sukalbėjo rožančiaus paslaptį. Gudu bajoras Pilca iš Matakaučių, tas pats, kurio arklys nugrimzdo raiste, išsiėmė iš kišenės ikonėlę su aukso apdarais, pastatė ją kertėje ir su savo keliais žmonėmis pradėjo melstis, žegnotis, iki žemės nusilenkdami. Vyresnysis Knystauto sūnus Kristijonas ir kiti perkrikėtyti žemaičiai, neturėdami rožančių ir dar nemokėdami pocherių kalbėti, pamėgdžiodami kryžiuočius, šiaip taip persižegnojo, viens kitą sekdami, pakrutino lūpas ir, vėl persižegnoję, susėdo už stalų. Jaunesnysis Knystauto sūnus Manivydas, dar nepakrikėtytas, su pilaitės žmonėmis ir Vytauto palydovais nekrikėčionimis visi nupylė nuo šotėlių deivei Žeminei midučio ir numetė po pasuoliais valgio. Būrio palydovas Šarka iš pradžių pasimeldė drauge su krikėčionimis, paskui priklausančią dalį atidavė ir savo dievams.

Visi buvo išalkę ir valgė tylomis, tik jų dantyse traškėjo grauziami kaulai.

— Na, o tu, Šarka, kuriuos dievus garbini: lenkų, kryžiuočių ar gudų? — paklausė būrio palydovą bajoras Baublys, apmalšinęs pirmutinį alkį ir užgėręs midučio.

— Aš, bajore, savų dievų prisilaikau. Teapsaugo mane Perkūnas nuo svetimųjų.

— O krikėtijais kiek kartų?

— Vieną kartą pas karalių Nery, kitą — pas karalienę Sventojų.

— Ir abu kartu po baltą trintų gavai?

— Gavau, bajore. Ir iš karalienės gavau, ir iš karaliaus. Kaip nepriimsi iš jų rankų malonės.

— O pas kryžiuočius krikėtijais?

— Kartą krikėtijaus su savo bajoru ir pas kryžiuočius.

— Tai kelis gi tu vardus turi? — paklausė bajoras Baublys.

— Daug, bajore, visų ir neatmenu. — Ir Šarka, paėmęs iš dubens briedienos šonkaulį, pradėjo jį uoliai graužti.

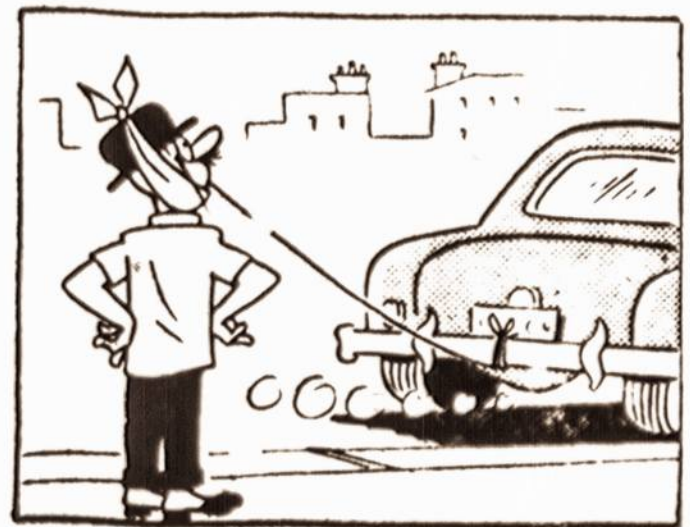
— Ir kaip dar mūsų gerieji dievai pakenčia, — prabilo gale stalo sėdįs bajoras Miškinis ir, išsirinkęs dubens rėšos gabalą, paėmė jį iš dubens pirštais. — Apsaugok, saldžioji Milda, ogi andai Ariogaloj jų vaidilos paneigė mūsų Pykuolį ir savąjį dievą pastatė... O Vilniuje, — apčiulpęs pirštus, kalbėjo toliau bajoras Miškinis, — šventąją ugnį užliejo, žinčią išniekino ir patį mūsų krivį Nery pakėlė.

— Tegor mane Perkūnas čia vietoje nutrenkia, jei lenkų vaidilos dar ilgiau laikysis Vilniuje! — trenkė į stalą kumščiu aukštaičių bajoras Garšva. — Jei Jogaila su Skirgaila užleido mus lenkais ir mūsų dievus išniekino, tai nebe kunigaikščiai jie mums, o mūsų ir mūsų dievų priešai. Tenutrenkie ir jus Perkūnas!

— Atsargiai, bajore, — pastarėjo jam tylus bajoras Kinsgaila: — Jogailos dievas — mūsų viešpaties Vytauto dievas: ir jis yra Krokuvoje jų krikėtiją paėmęs ir jų dievą pripažinęs. Be to, bajore, ir aukštaičius bajorus, kurie priėmė krikėtiją, Jogaila sulyginęs teisėmis su lenkų didikais, tik mes, žemaičiai, nežinia kas: ar jau krikėčionys, ar dar ne?

(Bus daugiau)

Be šotėlių
Motiejaus nuotyčiai

Studentų Gyvenimas

REDAGUOJA: R. Grudzinskaitė, L. Sabaliūnas
ir J. Spakevičius
ADRESAS: 1285 Dean St., Brooklyn 16, N. Y.

MES ŽVILGSNIS Į STUDENTŲ SAJUNGA

● Spalio 24 d. Bostono universitete įvyko tarptautinis festivalis. Lietuvių skyriaus dalimi rūpinosi J. Spakevičius.

● Spalio 20 d. Liet. Stud. S-gos New Yorko skyrius surengė Initium Semestri. Valdybą sudaro: A. Petrikas, pirm., A. Grigaitis, F. Zavadskaitė, G. Penikas ir A. Juškys.

● Šeštasis visuotinis Lietuvių Studentų S-gos JAV suvažiavimas ir šiais metais įvyks Padėkos Dienos metu. Suvažiavimas vyks Chicagoje, lapkr. 23-24 dienomis.

● Visu smarkumu jau dabar pradėdama ruošti Naujųjų Metų sutikimams įvairiose vietovėse. Kaip ir pernai, Lietuvių Studentų Santara, sambūris Šviesa, ir Lietuvių Sporto Klubas rengs sutikimą New Yorko Grand Paradise salėje... Bostono Santaros skyrius Naujuosius Metus sutiks kalnuose.

● Bostono studentų skyrius išsirinko naują valdybą, kurioje įeina: G. Kurpis, pirm., B. Banaitytė, sekr., ir kol. Jakniūnas, nariu.

● Studentai santariečiai įsteigė dar vieną Santaros skyrių Indiana Universitete, Bloomington, Indiana.

● Rugsejo 6 - 9 dd. įvykusio visuotinio Lietuvių Studentų Santaros suvažiavimo metu išrinkta trečioji Santaros centrinė valdyba. Ją sudaro: R. Mieželis, pirm., L. Sabaliūnas, vicepirm., D. Juknevičiūtė, sekr. H. Žilbas, izd., ir G. Gedvila, įvairiems reikalams. Revizijos Komisiją sudaro: G. Laužikaitė, A. Grinius ir L. Šmulkštys.

● Kol. R. Viskanta yra išrinktas korp. Vytis naujuoju pirmininku. Anksčiau pirmininkavęs K. Mikėnas išvyko karinen tarnybon.

● De Paul universiteto (Chicagoje) lietuvių studentų valdygon įeina: V. Šoliūnas, pirm., A. Miškinis, sekr., ir J. Elvitė, izd.

● Kol. A. Gureckas atstovaus Lietuvių Studentų Santarą Rezistencijos Stipendijos Fondo Komitete.

● D. Juknevičiūtė, D. Zygaite, ir D. Sakalauskaitė sudaro centrinę Santaros sekretoriatą Chicagoje.

● Iš spaustuves išėjo anglų kalba leidžiamas žurnalas Lituanus No. 8. Rašo: Prof. P. Čepėnas, dr. J. Grinius, dr. P. Jonikas ir K. Drunga. Žurnalą leidžia studentų Sąjungos Užsienio Skyrius.

● Po įvairių persitvarkymų ryšium su studijų atnaujinimu, Studentų Gyvenimas pradės vėl rodytis Vienybės puslapiuose. Iš buvusio redakcinio kolektyvo kol. G. Mustelkytė pasitraukė ir jos vieton grįžo L. Sabaliūnas.

● Spalio 19 New Yorko įvyko vietos alumnų steigiamasis susirinkimas. Valdybon išrinkti:

Praėjus penkiems su puse metų nuo Lietuvių Studentų Sąjungos JAV įkūrimo, norisi peržiūrėti ir įvertinti jos nueitą kelią.

Lietuvių Studentų Sąjunga, jos gimimo ir vystymosi dienoje, lydėjo individualus ir grupinis susidomėjimas, kartais gal net per daug jautrus. Būdavo šaukiami suvažiavimai, rengiamos studijų dienos ir pati organizacija cementavosi. Joje reikėsi iš pradžių individuali, vėliau grupės. Suvažiavimai būdavo su staigmenomis, kartais net ir triukšmingi. Visam tam laikotarpiui buvo būdingas pačia organizacija kylančio domėjimosi bruožas.

Pradedant trečiaisiais, o neabejotinai ketvirtaisiais metais Sąjunga pergyveno savo brandos amžių. Buvo tvirtai sukurta, gausi narių skaičiumi, įgijusi atitinkamą vietą lietuvių visuomenėje ir pasirodžiusi su naujais ir būdingais tam laikotarpiui darbais. Domėjimasis Sąjunga buvo pasiekęs aukštumą. Į kiekvieną vienai ar kitai grupei kiek jautresnį mostą būdavo tuojau reaguojama. Rinkimai būdavo ypatingai sekami ir jų išdavy kartais net iki vidurnakčio laukiama. Kaip vieni su didele energija užimdavo poziciją, kiti, lygiai su panašia energija stovėjo opozicijon. Šis laikotarpis pasižymėjo rungtyniavimo veikla.

Trečiąjį laikotarpį, atėjusi su penktąja centro valdybos kadencija, galima pavadinti išsigimimu. Tai jokiū būdu nereiškia, kad šis laikotarpis nebūtų žymus savo darbais. Pavojus tame, kad tas ankstyvesnis domėjimasis Sąjunga palaipsniui mažėja. Penktąjį centro valdyba nebeiškėlė studentijos į dar aukštesnes aukštumas, nepalikę jokių tam laikotarpiui būdingų bruožų, ir kas bus sunkiausia dabar pačiai Sąjungai pergyventi, kad ji nepajėgė netik išlaikyti sukurto susidomėjimą Sąjunga, bet dalinai jį prarado. Susidomėjimo stoka buvo atvirai parodyta šeštosios valdybos rinkimų metu, kai dvi didžiosios jėgos (santariečiai ir ateitininkai) atsisakė siekti atsakomybės už studentiškąją veiklą bent tų metų bėgyje. (Jokiu būdu neturėtų būti suprasa, kad atsakomybės už veiklą atsisakymas jau tuo pačiu reiškia ir nuo darbo atsakymą. Tiek vieni, tiek kiti daug dirba Sąjungai) Tolimesnės Sąjungos raidos šiuo metu neliesiu, nes ji dar nėra aiški. Yra pilnai galima, kad dinamika bus vėl išvystyta, o taip pat galima kad padėtis dar blogės.

Dėl dėmesio stokos Liet. Stud. Sąjunga be abejo kenčia. Tačiau yra vilties, kad akademiškas gyvenimas nė kiek ne-

R. Pukštys, pirm., G. Mačiūnaitė ir V. Steponavičius.

● Sambūrio Šviesos New Yorko skyriaus naująją valdybą sudaro: J. Vilgalys, pirm., R. Grudzinskaitė, Z. Paronis, A. Ratas ir J. Jacyna.

L. SABALIŪNAS

pavargsta, o priešingai, įgauna spartos. Skirtumas tik tame, kad veikla perkeliama iš Studentų Sąjungos į atskiras organizacijas.

Veiklumas Studentų Sąjungoje ir veiklumas tuo pačiu metu atskirose organizacijose yra atvirkščiai proporcingi: perėjimas visu nuoširdumu Studentų Sąjungon greičiausiai nuskriaus savą organizaciją, ir atvirkščiai. Kai savo organizacijos ir Studentų Sąjungos interesai susikryžiuoja, sava organizacija, neabejotinai ims viršų. Tai aišku. (Bet kokį viešą aiškiniamą priešingai būčiau linkęs įtarti tik grynai propagandiniu žingsniu.)

Tokį tad žiūrėčiau nuotaikų bangavimą mūsų studentų Sąjungoje. Man nerūpėjo šiuo me-

tu priežastys, privedusios prie vieno ar kito laikotarpio. Rūpėjo tik išryškinti studentijos išeitą kelią ir galbūt nuspėti tą, kuriuo dar teks eiti. Ne tiek dėl pačios veiklos svarbumo (tie patys darbai galėtų būti atliekami ar tai įvairių organizacijų ar net atskirų individų), kiek dėl Sąjungos teikiamų įvairiausių progų visai lietuviškajai studentijai kartu iš įvairiausių vietovių susiburti, kartu dirbti, kartu linksmintis, kartu naujas pažintis megsti, kad Sąjungos išsilaikymas ir patrauklumas turėtų būti pabrėžiami. Tik ta rungtyniavimo dvasia, tik gyvenimas organizacija, o ne vien priklausymas jai gali atsiekti tai ko praecityje nebuvo atsiekiama. Bet ar syki prarastas susidomėjimas bus vėl atgautas?

PRABĖGOMIS...

Trečiojo visuotinio Lietuvių Studentų Santaros suvažiavimo metu Karolis Drunga buvo išrinktas trečiuoju Santaros Garbės Nariu. Išrinkimas įdomus ir prasmingas. Kaip žinoma, K. Drunga Lietuvai daugiausiai dirbęs yra jos okupacijų metais. Jo asmenybė simbolizuoja mums okupantams pasipriešinimo dvasią. Jis dalyvavo pagrindžio Lietuvoje organizavime, buvo kelių pagrindžio lai-

kračių leidėju, buvo VLIKo nariu Lietuvoje, yra vienas Lietuvių Rezistencinės Santarvės steigėjų ir jos vadovujančių asmenų.

● ● ●
Kol. Raimundas Mieželis Santaros visuotinio suvažiavimo buvo išrinktas organizacijos trečiosios Centro Valdybos pirmininku. Kol. Mieželis daugeiliui, be abejo, yra pažįstamas iš jo veiklos Lietuvių Studentų Sąjungoje — jos steigime ir

penkių metų darbuose; iš veiklos Lietuvių Skautų Sąjungoje; ir iš įvairių darbų lietuvių visuomenėje. Organizacija tikrai su pagrindu gali didžiutis savo naujuoju pirmininku.

Po kelių metų glaudaus bendradarbiavimo su sambūriu Šviesa, Lietuvių Studentų Santara įvykusio suvažiavimo metu pasisakė už federaciją su minėtu sambūriu. Dabar turės pasisakyti Šviesos suvažiavimas. Federacijos sudarymas būtų reikšmingiausia įvykiu lietuvių akademinės jaunuomenės gyvenime paskutinių dviejų metų bėgyje. Federacijos siekiama dėl kelotos priežasčių:

- ir Santara ir Šviesa yra gana artimos kiek tai liečia abiejų organizacijų idėjinius bruožus. Skirtumai greičiau yra išoriniai negu esminiai.

- manoma, kad ne jėgų skaldymas, o jų jungimas ves prie didesnių darbų, dabar neatliekamų dėl lėšų ir darbo jėgos trūkumo.

- nuo pat savo įsisteigimo pradžios Lietuvių Studentų Santara laikėsi nuomonės, kad vidurio grupių santykių artinimas turėtų būti nuolat siekiamas. Federacijos sudarymą galbūt būtų galima laikyti pirmu žingsniu ta kryptimi, bent jau mūsų jaunuomenėje. Po to reiktų laukti kitų žingsnių.

L. Tautvilas

Jaunimas linksmisina...

**SAVINGS ACCOUNTS
CORDIALLY INVITED**

Latest Interest Rate **3%** A YEAR

Compounded semi-annually January and July

Interest begins the FIRST day of the month on deposits made during the first 10 BUSINESS days of January and July, the first 5 BUSINESS days of April and October and the first 3 BUSINESS days of all other months when left until the end of the interest period.

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Year Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

KAIP TOLI PAŽENGĖ ATODRĖKIS?

(Atkelta iš 4 psl.)

leidžiami į laisvę, nors dar ir be teisės laisvai pasirinkti gyvenamą vietą! Iš viso, nors suėmimai dar ir dabar eina toliau, tačiau daugelis suimtųjų dabar jau nebaudžiami po 25 metus, bet tik gauna įsakymą apsigyventi tam tikroje vietovėje, paprastai kur trūksta darbo rankų. Tokiu būdu kaliniai pirmieji pajuto režimo sušvelnėjimą. O ką pajuto gyveną vadinamoje „laisvėje“?

Laisvė madoje

Sovietų laikraščiai pilni aprašymų kaip iki šiol didžiausioje spaudoje gyveną žmonės pradeda bandyti „laisvės“ galimybes. Kokie nedrąsūs tie pirmieji laisvės žingsneliai! Ir kokią reakciją bei sąmyšį jie sukelia atsakingų pareigūnų tarpe! Štai Komsomolskaja Pravda praneša apie sąmyšį Čkalovsko apylinkėje, kur vienas vadovaujantis komjaunuolis pasisiūdinęs pašliužų sportui tokį kostiumą, kuris jo nuomone yra panašus į vakarietišką rūbą. (Žiūr. karikatūros). Ginčas pasiekė Maskvą, iš kur atėjo nurodymas, kad gali rengtis kaip nori. Štai Odesoje vienas studentas komjaunuolis užsiaugino ūsus. Vėl sąmisys komjaunimo vadovybėje. Dar kitur mergaitės pradėjo nešioti auskarus. Tie reiškiniai taip padažnėjo, kad Komsomolskaja Pravda išleido tokį paaiškinimą:

„Galima užsiauginti ūsus, galima nešioti modernų kostiumą ir kartu būti geru komjaunolcu... Gražus žiedas gali pagražinti mergaitės ranką. Dėl to komunistinė idėja nei kiek nenukentės. Auskarai tik parodys, kad merginų grožis...“

...tiesa, pirmųjų porevoliucinių metų komjaunuoliai gražius rūbus laikė buržuaziais prietaisais. Jų santūrumas buvo pateisinamas anų laikų būkle...

Sąlygos pasikeitė ir anos pažiūros priklauso praeičiai...“

Gyvenimas pasikeitė. Pačioje Sovietų Sąjungoje tiek, kad į kalinį jau žiūrima kaip į vertingą darbo jėgą, kurio našumą galima pakelti gerinant egzistencijos sąlygas. Gyvenimas pasikeitė tiek, kad jau galima individualiai rengtis. Sovietų satelitinėse valstybėse laisvės doza sukelė didesnio masto prasisiveržimą. Senas istorinis dėsnis, kad režimą pradėjus švelninti, sunku įvykius kontroliuoti kartojasi. Dabar dar ginčijimasi dėl ūsų ar auskarų, ateis diena, kad bus pradėta ginčytis ir dėl svarbesnių dalykų. Tai tik laiko klausimas.

MIRĖ PIJUS INCA

Spalio 20 d. Baltimorėje mirė ilgametis Vienybės skaitytojas Pijus Inca, apie 80 m. amžiaus. Velionis visą laiką gyveno Brooklyne, bet prieš mirtį, ligai pasunkėjus, jis nuvyko į Baltimorę pas dukterį Olgą Moulten.

Be dukters Baltimorėje, velionis paliko sūnų Vladą su šeima gyv. Pompton Plains, N.J., antrą sūnų Juozą gyv. Brooklyne ir brolių Antaną gyv. New Yorke.

Palaidotas spalio 24 d. iš Šalinskių laidojimo įstaigos į St. Charles kapus, Farmingdale, N. Y.

Velionis į šią šalį atvyko praėjo amžiaus pabaigoje. Kilęs iš Marijampolės. Dar Lietuvoje būdamas, pradėjo skaityti Vienybę su kuria nesiskyrė iki mirties. Jaunas būdamas, P. Inca buvo uolus kultūrininkas, režisuodavo scenos veikalus ir pats vaidindavo.

H. Stenklėvičius - Kryžiuočiai, II tomas, istorinis romanas iš Vytauto Didžiojo ir Jogailos laikų. 360 psl., prieš titulinį puslapį paveikslas. Vertė Kazys Jankūnas. Viršelio piešinį darė dail. V. K. Jonynas, viršelis su aplanku. Išleido **Karys**, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Kaina \$3.50.

John Baltaduonis

FRANKFORD AVENUE
C A F E
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

PARK FLORIST

MATTHEW MAŽEIKA

Gėles pristatome į bet kurią pasaulio vietą

60-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Telefonas: Virginia 9-3112

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys ir Alvinas Butvidai

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gerimai. Vakarais muzika prie baro.

DU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR SOKIAI

80 St. Marks Place (8th St. ir 1st Ave.) New York, N. Y.
Telefonas GRamercy 7-9765

JUOZAS GRABAU

Licenced
REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patarėna kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
ST 688 2-7524

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS • RESTORANAS

SALE VESTUVĖMS, SUSIRINKIMAMS, PARENGIMAMS.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas

1683 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewoode)
Tel. EV 2-9586

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601-3 SOUTH SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: PO 5-4110

AMERIKOS ŽMONĖS PER 4 METUS ĮSITIKINO

KAD MUMS REIKALINGAS PREZIDENTAS DWIGHT D. EISENHOWER, VICEPREZIDENTAS RICHARD M. NIXON IR REPUBLIKONŲ PARTIJA KONGRESE.

Prezidentui Dwight D. Eisenhower ir Viceprezidentui Richard M. Nixon vadovaujant, ūkinė Amerikos gerovė pasiekė aukštumas. Rugsėjo mėnesį (šiais metais) dirbančių skaičius ir jų algos pasiekė rekordą, nebuvusį per 20 metų.

Prezidentas D. D. Eisenhower ir Viceprezidentas R. M. Nixon pasiryžę plėsti šio krašto ekonominį gyvenimą, kad dirbančių skaičius pasiektų 70 milijonų.

PREZ. D. D. EISENHOWER

VICEPREZ. R. N. NIXON

Ir toliau vykdys konstruktyvią žemės ūkio programą.

Plės ir gerins sergančių, paliugusių ir senesnio amžiaus žmonių apdraudą.

Statys mokyklas ir tai bus padaryta 4 metų laikotarpyje.

Sekančioje kongreso sesijoje plės programą padėti smulkiems prekybininkams.

Pagal republikonų tradicijas, administracijoje bus žiūrima pareigingumo ir sąžiningumo.

Ieškos būdų peržiūrėti ir pakeisti imigracijos įstatymus, nes Amerikos dvasiai yra svetimta žmonės skirstyti pagal jų kilmę ar kalbą.

Visais galimais taikingais būdais remis laisvinimo politiką ir stiprins pavergtųjų dvasių kovoję už išsilaisvinimą.

Prezidentas Dwight D. Eisenhower, Viceprezidentas Richard M. Nixon ir Republikonų partijos žmonės pakartotinai smerkė naują kolonializmą, pavergtimus ir naudosis pavergtųjų kraštų kilmės žmonių protą laisvinimo politikai vykdyti.

AMERIKAI REIKALINGI PREZIDENTAS DWIGHT D. EISENHOWER, VICEPREZIDENTAS RICHARD M. NIXON IR REPUBLIKONŲ PARTIJA.

BALSUOKITE UŽ PREZIDENTĄ DWIGHT D. EISENHOWER, VICEPREZIDENTĄ RICHARD M. NIXON IR VISUS REPUBLIKONŲ PARTIJOS KANDIDATUS.

Balsuokite eilėje 'A'

(ALL AMERICAN COMMITTEE, LITHUANIAN DIVISION, William J. Drake, Chairman)

Laisvos nuomonės

PASAULIO LIETUVIŲ AR LB ORGANIZACIJOS SEIMAS?

Šiuo klausimu rengiausi pasisakyti, bet vis neprisirėngiau. Dabar, Vienybės Redaktoriaus raginamas turėjau pajudėti.

Pasaulio lietuvių seimą šaukti mintis man kilo seniai. Ta kryptim galvoti privertė ne tik VLIKo nesutarimai su Diplomatinė Tarnyba, ne tik tarpusavio peštynės, bet ir vienas labai reikšmingas įvykis dar Vokietijoje.

Gyvenant Vokietijoje, stovyklose, VLIKas buvo pradėjęs pabėgėlių - tremtinių atžvilgiu rodyti labai gražų pavyzdį. Laiks nuo laiko šaukdavo visų Vokietijoje gyvenančių tremtinių stovyklų atstovų suvažiavimus. Ten, visi tardavosi tremtinių ir Lietuvos reikalais, vieni kitus painformuodavo ir t. t. Atstovai, grįžę į stovyklas, informuodavo stovyklų gyventojus ir tokiu būdu darėsi glaudesnis ryšys tarp tremtinių ir VLIKo ir tarp tremtinių stovyklų.

Vienas toks atstovų suvažiavimas buvo Bavarijoje, tvirtovių mieste Ingalstadt, rodos, 1947 metais. Tuo metu mūsų politikos laukuose buvo labai aktualus Mažosios Lietuvos atstovo į VLIKą įsileidimo klausimas. Suvažiavime visų stovyklų atstovai pasisakė, kad stovyklų gyventojai reikalauja, kad Mažosios Lietuvos atstovas į VLIKą būtų įsileistas. Ir tai esanti absoliutės gyventojų daugumos nuomonė. Po tokio vieningo atstovų pasisakymo, su tuo sutiko ir tuometinis VLIKo pirmininkas kun. Krupavičius. Bet kai suvažiavimas priėmė nutarimą, reikalaujantį Mažosios Lietuvos atstovą įsileisti į VLIKą, vienas jo narys, rodos, aritmetinės daugumos atstovas, pareiškė: „Kuo jūs stipriau nutarsite, kuo jūs kiekia reikalausite, tuo tikriau mes jo neįsileisime“.

Tokiu VLIKo atstovo pareiškimu atstovai labai pasipiktino, pradėjo reikšti nuomones, kad reikia skirstytis, nes nebėra ko veikti, jei tie ponai taip „skaitosi“. Tai buvo spjovimas į veidą atstovams, o per juos ir visiems tremtiniams. Jei VLIKas laiko, kad jis turi buvusių politinių partijų testinumą, tai balsuotojai tuo labiau turi savo testinumą, nes tebėra gyvi ir keli b dešimt

tinumą, tai balsuotojai tuo labiau turi savo testinumą, nes tebėra gyvi ir kelios dešimt tūkstančių balsuotojų turi daugiau teisės kalbėti tautos vardu, negu keli asmenys.

Po šio įvykio ir pradėjau galvoti, kaip sudaryti tokį veiksnį, kuris turėtų užsieny gyvenančių lietuvių daugumos pasitikėjimą, atsižvelgtų į tos daugumos nuomonę ir priėjau išvados, kad reikia šaukti viso pasaulio lietuvių seimą.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Taryba emėsi iniciatyvos šaukti viso pasaulio lietuvių seimą. Bet, lyg ko išsigandusi, pradėjo tūpėti ir paskelbė, kad ji šaukia ne pasaulio lietuvių, o PLB seimą ir jį atidėjo iki 1958 m. Kad tas seimas nu-

tarta atidėti, visai teisinga, tik reikia atidėti ne iki 1958, bet iki 1968 ar 1978 metų. Gal per tą laiką PLB organizacija sugebės išlįpti iš vystyklų ir pasidarys gausesnė. Bet tam reikia dar daug sunkaus, atsakingo ir labai rimto darbo. Ypač reikia išlaikyti neutralumą. Mažiausias kryptelėjimas į vieną ar kitą pusę, gali baigtis PLB organizacijos laidotuvėmis. Tam žmonės labai jautūs, nes partijų rietenos visiems įkirėjo iki gyvo kaulo. Pav., tyčia ar ne, šaukiant Kultūros Kongresą truputį buvo kryptelėta į vieną pusę. Ir kiek triukšmo spaudoje sukėlė! Dar antras panašus įvykis, ir PLB organizacija griūna.

Šiandien šaukti PLB seimą nei tikslo nei reikalo nėra. Dar per jauna organizacija, juokingai mažas skaičius lietuvių jai priklauso. Pav., JAV prisikaitoma apie milijonas lietuvių, o renkant ALB Tarybą, balsavo vos nepilni 7000. Dabar nebėra nei tiek, nes nariai mokesčių nemoka, susirinkimų nelanko, todėl apylinkės silpnėja. Argi ši ALB Taryba turi teisę kalbėti visų JAV gyvenančių lietuvių vardu? Ar ji gali juos atstovauti? Aišku, ne. Ji gali kalbėti tik tų vardu, kurie tai organizacijai priklauso.

Šaukdami PLB organizacijos seimą, mes paliktume už durų senuosius JAV ir kitų kraštų veikėjus, su jų stipriomis ir gan gausiomis organizacijomis, draugijomis, klubais, parapijomis ir t. t. Ir jei tas seimas sudarytų kokį veiksnį, tai jis nieku nesiskirtų nuo dabartinių. Tik dar vienu padaugėtų ir atsirastų naujų rietenų.

Reikia šaukti tokį seimą, kuriame kiekvienas lietuvis jaustųsi, kad jis ten yra atstovaujamas. Toks seimas sudarytų veiksnį, kuriam turėtų nusilenkti visi kiti veiksniai ir diplomatinė tarnyba turėtų rimčiau skaitytis, nes jis kalbėtų visų užsienyje gyvenančių lietuvių vardu.

Dabartiniai veiksniai yra maži, užnugario neturi, jie gali kalbėti tik tų vardu, kurie jų partijoms priklauso, bet, gink Dieve, negali kalbėti tų, į kuriuos taip paniekiančiai žiūri.

Tad neatidėliokime, bet tuojuo šaukime viso pasaulio lietuvių seimą. Pažadinkime vienybę, kuri buvo tarp mūsų 1941 metais, kai okupantai, dantimis grieždami pripažino mūsų vieningumą. Didžiausias lietuvių tautos priešas, Vilniaus srities

Balfo rinkliava Newark, kurią atidaro miesto mēras, prasideda šį pirmadienį, spalio 29 d., ir baigiasi ateinantį šeštadienį, lapkričio 3 d. Ta proga rinkliavos komisijos nariai lankėsi pas Newarko miesto mērą Leo Carlin. Iš kairės į dešinę: Kun. Petras Totoraitis, Izabelė Dilienė, Pranas Vaškas, mēras Leo Carlin, inž. Vladas Dilis, Balfo Newarko skyriaus pirmininkas, ir Veronika Melinienė.

Ieškomas Juozas Bražūnas, s. Petro, gimęs 1922 m. Rokiškio apskr., Panemunyje. Gyv. Prancūzijoje. Ieško brolis. Jis pats arba apie jį žinantieji prašomi pranešti šiuo adresu: Mrs. Anna Ragauss, 522 Paris NE, Grand Rapids, Michigan.

REIKALINGA AUKLĖ lietuvių šeimai New Yorke. Dėl sąlygų skambinti telefonu Vėrginia 9-0099.

LITUANICOS RESTORANE,

kuris dabar atdaras ir sekmdieniais, gaunami visi lietuviški valgiai. Geriausias rūšies maistas. Savininkė Ida Gastilūnienė kviečia atsilankyti. Lituania Restaurant 282 Union Ave. Brooklyn, N.Y. Tel. EV 4-9612

komisaras Wulf, 1943 m., po nepavykusio lietuvių verbavimo į vokiečių kariuomenę, kartą, pykčiu degdamas, man pasakė: „Tokios dinamiškai vieningos tautos, kaip lietuviai, mes nesame matę“.

Būkime vėl pavyzdžiu kitiems, kaip buvome anais okupacijos laikais, nes mums vienybė šiandien nemažiau reikalinga. Ir važiuokime į pasaulio lietuvių seimą ne su partijos bilietu, bet su kenčiančios tautos skundu. Tada suprasime ir seimo reikalingumą ir jame susitarsime.

P. Puronas

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte -- koncertą, vestuves, šokius ar prakalbas -- Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

J. Weinstein

Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

EVergreen 7-1123

BALFO RINKLIAVA NEWARKE

Baltic Express Co.

200 WEST 72nd STREET, NEW YORK 23, N. Y. TRafalgar 7-6611.

GARANTUOJAMAS PRISTATYMAS BE ATSKIRO ATLYGINIMO. KALBAME LIETUVISKAI

Siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą, iš anksto apmokėjus muitą.

Mes ne prižadame, bet darome

Prašome įsitikinti. Parašykite, mes pasiūsim paruoštų siuntinių katalogus ir informacijas.

License of Globe Travel Service

PARCELS TO LITHUANIA AND RUSSIA

Through the biggest Company on the American Continent

J. Kamienski

JANIQUE TRADING CO.

Head Office:

TORONTO, ONT. CANADA, 535 QUEEN ST. W. Tel. EM 4-4025

Branches in USA:

NEW YORK CITY, N. Y. 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470

PITTSBURGH, PA. 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759

MINNEAPOLIS, MINN. 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330

BUFFALO, N. Y. 1162 Broadway, Tel. FI 1272

NEWARK, N. J. 102 - 16th Ave., Tel. BI 2-6816

PHILADELPHIA, PA. 725 W. Girard Ave., Tel. ST 7-1422

CLEVELAND, OHIO, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH 1-5547

CHICAGO, ILL. 2314 W. Chicago Ave., Tel. BR 8-6780

and in 10 other cities of CANADA and USA.

Full guarantee for every parcel sent. Two weeks delivery.

Your relatives in the Old Country will receive the parcel absolutely free of charges

LARGEST COMPANY BECAUSE IT IS THE BEST!

A. Andriuskevicius

Elektronikas ir Juvelyras

DIDELIS PASIRINKIMAS
Brangenybių485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 4-2318

Lietuviška Radijo Programa

AMSTERDAM, NEW YORK
WCSS 1490 klc.

Sekmadieniais 7 - 8 v. v.

J. OLŠAUSKAS

Programos Vedėjas

L. LARTVIGAS

Reikalų Ved. ir Pranešėjas

J. MARKIEWICZ

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktorius

15 TRUMBULL STREET
New Haven, Conn.

Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau
kaip 20 metų.

280 CLESNUT STREET

New Britain, Conn.

Telefonas: 9-1181

**NAMŲ STATYBOS IR
TAISYMO DARBAI**
Labai žemomis kainomisMes statome naujus, bet taip pat taisome senus namus, kurie
paskiau atrodo kaip nauji ir moderniški. Mes atliekame visus
- didelius ir mažus - darbus, susijusius su jūsų namo vidumi
ir išorės remontu.Mes taisome bei rengiame: verandas, terasas, entruosius
langus bei duris (storm windows), garažus, atikus, rūšes,
virtuves bei maudynių kambarius, pašaliname 'violations'.

NĖRA DARBO, KURIO MES NEGALĖTUMĖ ATLIKI

A. NAUDUS GENERAL CONTRACTOR366 ETNA STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: Midway 7-0528**BARAS IR RESTORANAS**

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 4-9533

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BOULEVARD, RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 3-3544

HELEN POVILANSKIENE

BARAS. ** RESTAURANAS

SALE ŠEIMYNIŲ PRAMOGOMS

158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 4-9737**M. and Z. Collision Works**

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeičimas
naujomis, dažymas ir poliravimas.937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Telefonas: Evergreen 8-9794DRAUDIMO REIKALAI, TAKSŲ (INCOME TAX) PARUOŠIMAS,
NOTARINŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMAI, KREIPTIS |**JUOŽA ANDRIUŠI**

GENERAL INSURANCE BROKER * CONSULTANT * NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami įvairūs
dokumentai ir atliekami visų rūšių draudimai:
gyvybės, namų, baldų, automobilių, biznisių ir t.t.

GERAS PĀTARNAVIMAS

Kreiptis kasdien iki 8 val. vak. Šešt. iki 6 v. v.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 7-4477

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

VIRGINIA 6-1800

LIETUVIŠKI SŪRIAILietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži
nes jie atgabenami lėktuvais.Gydytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač
sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažny-
čią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. ga-
mybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš
farmos atvežtų kiaušinių.

Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
Telefonas: TW 4-8087KUR APDRAUSTI NAMUS, BALDUS, AUTOMOBILIUS
IR KITAS VERTYBES?

Visuomet greitą ir gerą patarnavimą bei patarimą gausite pas

JONĄ JUODI

664 JAMAICA AVENUE, BROOKLYN 8, N. Y.

Kreiptis: darbo dienomis nuo 5 val. po pietų iki 8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 10 val. iki 5 val. vakaro.

Telefonas: AP 7-9454

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI**JUOZAS GARŠVA**

231 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

Telefonas: Evergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Evergreen 7-4335

Koplyčia Laidotuviams

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS

ALB. BALTRUNAS-BALTON

Direktorius

Reikalų Vedėjas

666 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Telefonas: STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

F. W. SHALINS, Jr.

J. B. SHALINS

84-08 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 Marcy Avenue

Brooklyn, N. Y.

(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)

Telefonas: Evergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 North Wood Avenue

Linden, New Jersey

Telefonas: Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

416 Metropolitan Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: STagg 2-4409

Estate of A.J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

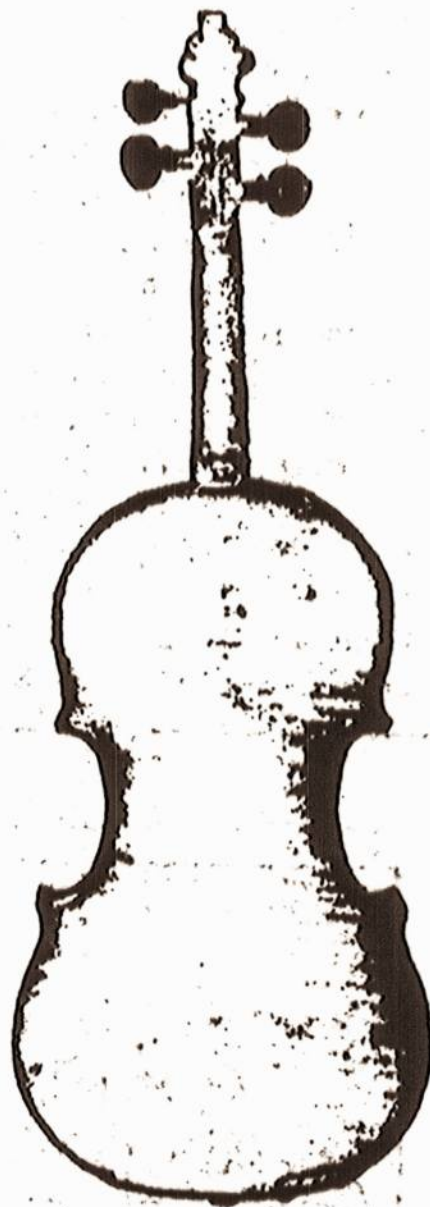
GENERAL INSURANCE AGENT

NOTARY PUBLIC

54-41 72nd Street

Maspeth, L. I., N. Y.

Telefonas: NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
(įvairiems reikalams).LIETUVIAI SMUKININKAI
susipažinkite su
Lietuvio ganybos smulkais
GARBĖS DIPLOMĄ
Laimėjusiais 1926 metais
Pasaulinėje Parodoje
Philadelphia, Pa.
Kainos nuo \$150 iki \$500

JULIUS SVITRA

SMUKIŲ DIRBĖJAS

1262 First Avenue

SAN DIEGO 1, CALIF.

New Yorkas ir Apylinkė

Inž. Vladas Dillis iš East Orange, N. J. mums rašo: „Siunčiu 10 dolerių naujoms Vienybės mašinoms išmokėti. Tikiu, kad panašiai pasielgs ir kiti mano draugai New Jersey valstyboje.“

Dr. A. Gerutis savo kelionę į Jungtines Valstybes turėjo atidėti dėl operacijos, kuri jam šiomis dienomis padaryta Berne, Šveicarijoje.

M. Galdikienė išvyko į Chicago aplankyti savo artimųjų, draugų bei pažįstamų.

Reimondui Ošlapui žmona Regina spalio 22 d. padovanojo antrą sūnų, kuriam duotas Arūno Pauliaus vardas.

P. Lisauskas, žinomas vietos biznierių, Andriulio gamybos sūrių pardavimo reikalais išvyko į Serantoną, Pittstoną, Wilkes-Barre, Shenandoah ir kitas lietuvių kolonijas Pensilvanijoje.

E. Abrolaitienė, kuri dabar su vyru lankosi Venezueloje, Pietų Amerikoje, siunčia linkėjimų.

V. Jonuškaitė, E. Čekienė, P. Šimenienė, L. Bieliukienė, A. Buividienė, A. Petrash ir H. Kulber, kartu su 28 tautybių atstovėmis, dalyvavo New Yorko mero Wagnerio suruoštame priėmime. Be to, televizijoje pasirodė V. Gintautaitė, V. Stasiukynaitė ir D. Leskaitytė.

Vlada Sabaliauskienė, Vilniaus Operos solistė, dainuos š. m. lapkričio 11 d. Balfio rengiamame koncerte, Brooklyne.

V. Sidzikauskas, L. Bieliukienė ir A. Simutis su žmona dalyvavo bankete buvusiam Rumunijos karaliui Mykolui pagerbti New Yorke. Buvęs Rumunijos karalius dabar dirba vienoje Amerikos lėktuvų gamybos įmonėje.

P. Gudas, M. Klevečkienė, J. Audenas, E. Noakas ir P. Ulenas, skautų tėvų komiteto nariai, šį savaitgalį vyks į skautų tėvų suvažiavimą Worcester, Mass.

New Yorko mero R. Wagnerio rezidencijoje spalio 17 d. įvyko įvairių tautų moterų atstovių priėmimas. Nuotraukoje pabaltiečių grupė su mero Wagnerio žmona, Suzana Wagner: (iš kairės) Vida Gintautaitė, Danutė Leskaitytė, latvė, Suzana Wagner, estė, ir Vida Stasiukynaitė.

Kazys Remėza, skautas, sportininkas, Operetės choro ir tautinių šokių grupės narys, buvo sužeistas darbovietėje. Paguldytas St. Joseph's ligoninėje, Far Rockaway.

J. Audėnas, vietos skautų tėvų komiteto pirmininkas, pakviestas pirmininkauti tėvų komitetų suvažiavimui Worcester, Mass.

L. Bieliukienė skaitys pasikaitą amerikiečių akademikų klube, Woodbury, N. J.

J. Trečiokienė siūnėta linkėjimus iš Virginijos salų, Haiti ir Venezuelos.

L. Sabaliauskas Studentų Santaros susirinkime, spalio 26 d. įvykušiam Čekų bute Brooklyne, padarė ilgesnį pranešimą.

TAURIAM VEIKĖJUI
DR. M. J. COLNEY MIRUS
nuoširdžią užuojautą reiškia
ŽMONAI ANANTINAI IR SŪNUI STASIUI

Vytautas ir Stella Abrolaitai

LIETUVĖS MOTERŲ PARODOJE

Jau daug kartų lankėme Tarpautinę Moterų parodą New Yorke, kuri vyksta kiekvieną rudenį ir kurioje dalyvauja apie 30 tautų, o kartu ir lietuvės. Lietuvių parodos kampelio įrengimu ir šiemet rūpinasi New Yorko Lietuvių Moterų Atstovybės klubas ir Moterų Vienybė.

Šiemet bus išstatyta Lietuvos vaizdai, liaudies meno raižiniai, audiniai iš daugelio vietų atsiųsti, daug gintaro ir t.t.

Paroda prasideda lapkr. 5 d., 12 val. p.p. ir baigiasi 11 d. Lapkr. 11 d., 12 val. bus lietuvių programa, kurioje žodį tars gen. kons. J. Budrys ir prel. Balkūnas. Programą atliks A. Šlepetytės baletų studija, L.

Stukas dainuos solo, Rūtos ansamblio šokių grupė ir choras, diriguojamas A. Kačanausko. Programai vadovaus M. Strumskienė-Jokubaitienė, tautinių rūbų parodą praves G. Matulaitytė-Rannit.

Bilietus prašoma įsigyti tik iš lietuvių, kainuos tik 75 c. ir pilnas eis lietuvių naudai. Galima pirkti pas J. Ginkų, M. Jokubaitienę ir pas visas klubo nares.

Paremkime mūsų moterų pastangas garsinti Lietuvos vardą ir parodykim svetimiesiems mūsų solidarumą bei tautinį susipratimą, gausiai dalyvaudami programoj kartu su jaunimu.

E. Č.

Frances Gustienė iš Brooklyno ir Marcella Saulienė iš Long Island buvo nuvykusios į Philadelphia dalyvauti „Lithuanian Polka Queen and King“ rinkimų iškilmėse, kurias organizavo pirmininkė Agnes McCann, Julie Avižienis ir kt.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Lapkričio 3 d. 7:30 v. v. Apriškimo parapijos saleje, Brooklyne, New Yorko lietuviai skautai demonstruos iš vasaros stovyklos susuktą spalvotą filmą. Po filmo demonstravimo bus šokiai.

Lapkričio 4 d. 4 val. p. p. Free Baltic House patalpose, 131 E. 70th St., New Yorke, J. Audėnas skaitys viešą pasikaitą „Žemės ūkis Pavergtuose Europos Kraštuose“. Įėjimas laisvas.

GIMTADIENIO PUOTA

Spalio 14 d. Mildred Mitchell gimtadienio proga jos rezidencijoje, Scarsdale, N. Y., buvo surengta graži puota, kurioje dalyvavo šie vienybiečiai: Ambrozai, Andriūšiai su dukteriais, Alice Blake, Diržiai su vaikais, Kupčinskienė, Karveliai, F. Lukas, Juozas ir Izabelė Milukas, Juozas ir Izabelė Misiūnai, Milleriai, Povilauškai, Peppeliai, Kazlauskienė su dukteriais, St. Lipowicz, Amelija Sinušienė su sūnum Walter, Jakščiai, Zubavičiai su dukteriais ir kt. Šią Mildred Mitchell gimtadienio puotą rengė Alice Blake ir Amelija Sinušienė.

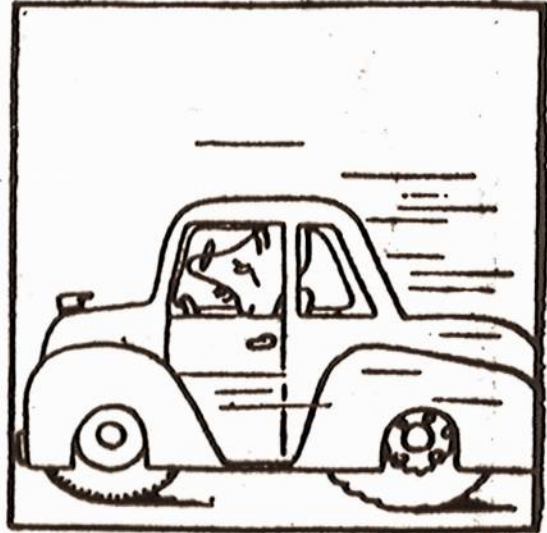
MIRĖ A. P. KARLONAS

New Britain, Conn. - Spalio 19 d. Danbury ligoninėje mirė Aleksandras P. Karlonas, žinomas vietos laidotuvininkas. Velionis buvo vos 46 m. amžiaus. Mirė širdies liga. Širdies priepuolis jį ištiko vasarinėje rezidencijoje, Ridgfield, Conn. Palaidotas spalio 24 d. iš lietuvių bažnyčios į St. Mary kapuose.

Velionis gimęs, augęs ir mokslinęs New Britaine. Laidojimo biznyje jis išbuvo 21 metus. Buvo gabus versle. Be laidojimo biznio, velionis su žmona Helen dar turėjo senelių prieglaudos namus Ridgfield, Conn. Buvo įvairių organizacijų narys. Pavyzdingas lietuvis.

Gilame liūdesyje paliko žmoną Helen, brolių kun. Petrą, dvi seseris, p-nią Wise ir p-nią Dziekan. Užuojauta likusiems šeimos nariams. J. S. Poškus

Pilypo Dūdelės nuotyčiai

PROGRAMA ĮPILDYS:

OPERETĖS CHORAS, diriguojamas muziko Juozo Stankūno
VLADA SABALIAUSKIENĖ, Vilniaus Operos solistė
IRENA STANKŪNAITĖ, Konservatorijos studentė
OPERETĖS CHORO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

PO PROGRAMOS - ŠOKIAI, GROJANT JURGIO VEDEGIO

ORKESTRUI

Veiks užkandžių bufetas ir baras
Bus lietuviškų knygų loterija

BALFO CENTRINIS SKYRIUS LAPKR. 11 D. SEKMADIENI ŠV. STANISLAVO SALEJE, NEWAL IR DRIGGS AVE. KAMPAS, BROOKLYN, N. Y. RUOŠIA

KONCERTA

ĮEINANT AUKOJAMA: suaugusieji - \$1.50, moksleiviai ir studentai - 1.00. Uniformuotiems skautams įėjimas nemokamas.

VISAS KONCERTO PELNAS SKIRIAMAS PASIUNTIMUI SIUNTINĖLIŲ LIETUVIAMS TREMTINIAMS SIBIRE.

Kviečiame visą Didžiojo New Yorko lietuvių visuomenę atsilankyti į šį koncertą ir tuo paremti šelpimą vargstančių tautiečių Sibire.

KONCERTO PRADŽIA - 4 VALANDA PO PIETU.